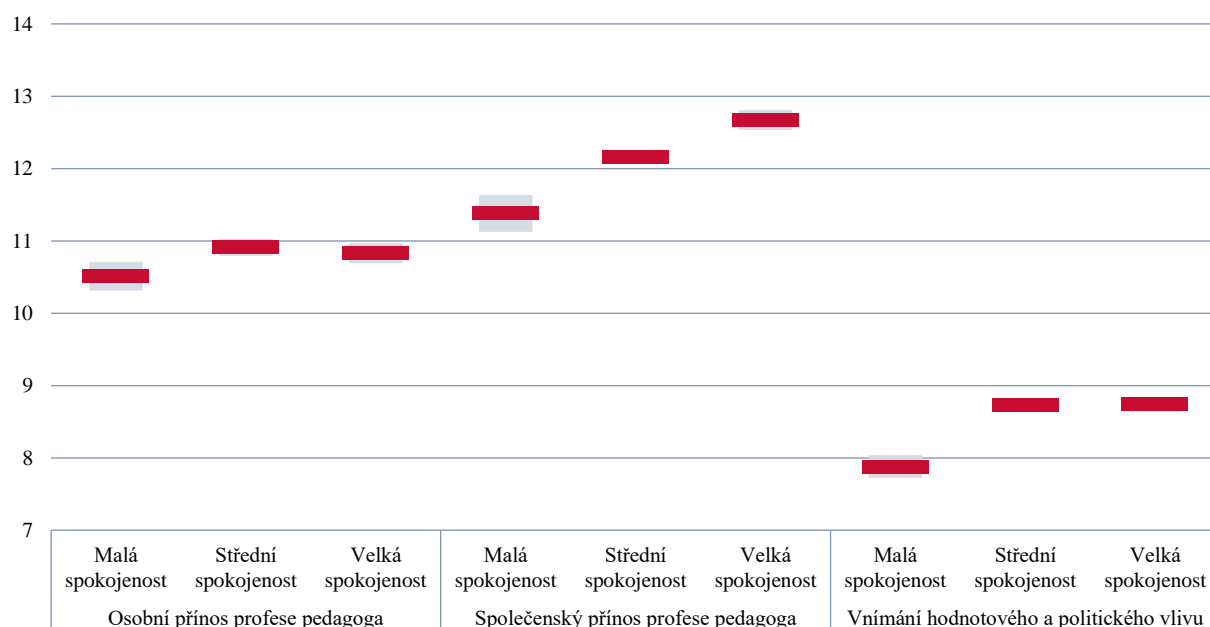

Odlisný, avšak velmi důležitý obrázek poskytuje třídění dat dle již zmiňované míry celkové spokojenosti učitelů s jejich profesí, na niž by vnímání sociální a osobní role pedagogické profese mělo mít rozhodující vliv. Dle grafu 16 můžeme vyzdvihnout předpoklad, že pro spokojenost učitelů s profesí jako takovou je potřeba harmonicky rozvíjet všechny tři úrovně přínosu pedagogické profese. Ti učitelé, kteří vyjádřili střední a velkou spokojenost s profesí učitele, uváděli také vyšší míru vnímaného osobního přínosu pedagogické profese a vyšší hodnotový a politický vliv v oblasti vzdělávání ve srovnání s učiteli, kteří uváděli jen malou spokojenost. Rozdíly v průměrech těchto skupin jsou statisticky významné. Obě oblasti jsou navíc ovlivnitelné přiměřenými opatřeními – zvýšení osobního přínosu pedagogické profese (např. zlepšení finančních a materiálních podmínek, zlepšení pracovního prostředí aj.) a přehodnocení hodnotového a politického vlivu pedagogů v oblasti vzdělávání (přesun kompetencí pro řešení specifických školních problémů na školy).

Třetí sledovaný index navíc naznačuje, že může existovat téměř lineární pozitivní vztah mezi společenským přínosem pedagogické profese a spokojeností učitelů s jejich profesí. Role v posilování spokojenosti učitelů je potenciálně nejsilnější mezi všemi třemi sledovanými indexy, bohužel právě společenský přínos pedagogické profese, tedy vnější hodnota profese vnímaná veřejností, je nejhůře ovlivnitelná přímými opatřeními. Pro zjištění možností a eventuální přijetí opatření pro zvýšení vnímání společenského přínosu hodnoty pedagogické profese je nutný další specifický výzkum.

GRAF 16 | Průměry indexů vnímaného osobního přínosu (vnitřní) a společenského přínosu (vnější užité hodnoty) pedagogické profese dle míry spokojenosti s profesí učitele

Zdroj: TALIS 2018

Poznámka: Červená linie značí průměrnou hodnotu, šedé pruhy 95% konfidenční interval.

Vnímání pedagogické profese ze strany samotných učitelů a zvýšení vlivu takové profese, když už ne na úrovni celostátní či regionální, tak na úrovni jednotlivé školy, může zlepšit situace, kdy jsou učitelé aktivně zapojováni do rozhodování o směřování a aktivitách školy. Šetření TALIS 2018 měří tuto problematiku indexem participace mezi zúčastněnými stranami, který sleduje, do jaké míry z pohledu učitelů jsou žáci, rodiče žáků a samotní učitelé zapojováni do aktivit školy. Pokud je předpoklad správný, aktivní zapojení učitelů by mohlo mít alespoň částečně pozitivní dopad a mohlo by do jisté míry kompenzovat horší vnímání vnější užité hodnoty a hodnotového a politického vlivu profese pedagoga. Graf 17 souhrnně prezentuje průměrnou hodnotu indexu participace mezi zúčastněnými stranami dle jednotlivých třídících faktorů. Je zřejmé, že mezi skupinami neexistuje žádný statisticky významný rozdíl ani mezi učiteli s různou délkou praxe, ani mezi učiteli z různých druhů škol, ani mezi učiteli dle míry aprobovanosti jejich výuky. Jediný výkyv v podobě nižší míry vnímané participace mezi učiteli víceletých gymnázií je zatížen velkou chybou a nemožností spolehlivě usuzovat.